

Ngôi trường đi xuống

Quốc hội sáng nay 6.11 mất khá nhiều thời gian bàn về giáo dục đại học, ông bà nào cũng đòi phải đưa nền đại học xứ này ngang tầm các nước tiên tiến trên thế giới.

Hì vưỡn, thế các vị chả thấy ông "hai việc" bảo "chưa bao giờ giáo dục nước ta rực rỡ như bây giờ" hay sao.

Tôi chẳng phải đại biểu quốc hội nên không bàn, chỉ nói với tư cách cá nhân rằng nền giáo dục đại học xứ này chẳng những không rực rỡ như ông lão nói mà còn thụt lùi, lụn bại về chất lượng so với thời tôi học. Nếu có hơn, chỉ hơn mỗi cái cơ sở vật chất to và hoành tráng hơn, trang bị máy móc tốt hơn, chứ đội ngũ thầy cô, chất lượng đào tạo, kiến thức truyền đạt, danh tiếng trong xã hội... đều kém so với trước, kém cả so với thời Việt Nam cộng hòa.

Tạm gác chuyện chất lượng, cứ nhìn sự nhếch nhác của bộ mặt một ngôi trường mà nản.

Tôi thỉnh thoảng có việc đi ngang qua Trường đại học Bách khoa TP.HCM. Một khu trường đại học rộng mênh mông, gần 15 hecta (150.000 mét vuông), trước năm 1975 là Trường đại học Kỹ thuật, còn quen gọi bằng cái tên trường kỹ thuật Phú Thọ (vì nó nằm trên đất tổng Phú Thọ Hòa cũ, quận Tân Bình). Chính quyền Sài Gòn đã xây dựng nơi đây làm trung tâm giáo dục đại học chuyên về kỹ thuật, công nghệ. Năm 1976, chiếm được, chính quyền mới biến nó thành trường đại học Bách khoa.

Giữa năm 1977 tôi đã tới nơi này. Khu trường thật đẹp, rộng rãi, thông thoáng, hàng rào thưa cho phép ngắm nhìn khuôn viên trường rợp cây xanh. Nhìn đã thích, chưa cần nói được vào học.

Giờ đây, ai ngang qua, chắc chỉ biết mỗi cái cổng, còn lại nó đã bị quây kín bởi những ki ốt, cửa hàng được trường cho thuê mặt tiền để kiếm tiền, lộn xộn cao thấp, thò ra thụt vào, nhiều biển quảng cáo rách tả tơi, nhếch nhác, thậm hại. Tư duy quản lý, cộng thêm thói hám tiền đã biến một ngôi trường đầy tự hào thành cái chợ bán buôn lộn xộn. Ông Nguyễn Thiện Nhân đã từng giảng dạy, công tác tại trường này, chẳng biết mỗi lần tới đây liệu có chạnh lòng, hay chúng nó trống rỗng chờ mở đón rước từ xa, ngồi trong xe máy lạnh chạy vụt vào, nào biết được cái gì.

Nhà nước này đã từng quy hoạch 900 ha đất ở khu Thủ Đức - Sóng Thần làm trường đại học quốc gia, quy tụ hết trường thành viên về đó. Suốt gần 3 chục năm nay, đại học quốc gia vẫn như cái ga xếp phố huyện, lèo tèo chả ra sao, còn các trường thành viên thì vẫn kiên quyết bám trụ, một tác không đi một li không rời, trong đó có đại học Bách khoa. Ông cứ bám đầy, làm gì được nhau. Phải nói trắng ra, kế hoạch xây dựng đại học quốc gia, gom các trường về một nơi đã thất bại thảm hại.

Một trường đại học lớn như Bách khoa, nhìn từ bên ngoài đã mất cảm tình. Nó không bằng một trường phổ thông. Ai đi trên đường Điện Biên Phủ ngang qua trường PTTH Nguyễn Thị Minh Khai (trường Gia Long cũ) mới thấy phục lẫn. Hai mặt tiền hoành tráng dài hàng trăm mét của nó mấy chục năm nay vẫn cứ hàng rào thông thoáng, trông vào trường đẹp vô cùng. Không phải những lãnh đạo trường này không hám tiền, mà bởi vì họ hơn đám bách khoa một cái đầu.

Nguyễn Thông